

Nr 558

Av herr **Hansson** i Skegrie **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 104, angående statligt stöd till trädgårdsnäringsens rationalisering.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 104 med förslag att statlig garanti för lån och statliga bidrag skall kunna lämnas till rationaliseringsåtgärder inom trädgårdsnäringsen i huvudsaklig överensstämmelse med de för stödet till jordbrukets rationalisering gällande bestämmelser innebär en betydelsefull hjälp åt trädgårdsodlingens utövare, vilken är så mycket mer välkommen som den ges i en för näringen brydsam tid. Det principiellt värdefulla i stödprogrammet är, att det anknyter till de bärande linjerna i den jordbrukspolitik som föres, en linje som det bör vara angeläget att följa när det gäller att lösa olika problem inom trädgårdsnäringsen.

Ett studium av propositionen ger emellertid vid handen, att det ligger en del hinder i vägen för en sådan uppläggning av trädgårdspolitiken. Det mest påtagliga är otvivelaktigt trädgårdsstatistiken eller frånvaron av tillräckligt omfattande och vederhäftig sådan. I en del remissyttranden över lantbruksstyrelsens skrivelse, som legat till grund för propositionen, har sålunda lämpligheten av så omfattande stödåtgärder ifrågasatts, enär förslagen grundat sig på alltför svagt statistiskt material. Riksgäldsfullmäktige skrev bl. a.: "Det statistiska materialet... är föga tillfredsställande, vilket försvårar möjligheten att bilda sig en uppfattning om trädgårdsnäringsens aktuella ekonomiska läge och förutsättningar för framtiden..." Statskontoret ifrågasatte direkt lämpligheten av att på det svaga underlag, som statistiska centralbyråns utredning utgör, besluta om statsgarantier och statsbidrag till trädgårdsnäringsen. Bank- och fondinspektionen framhöll för sin del, att det statistiska material som finns tillgängligt rörande trädgårdsnäringsen är "mycket begränsat och man torde därför få vara synnerligen försiktig i sina allmänna omdömen rörande näringens lönsamhet och övriga ekonomiska förhållanden. Redan av denna anledning har man skäl att vara återhållsam när det gäller att införa statlig stödverksamhet".

Bristen på vederhäftig och allsidigt belysande statistik utgör sålunda ett allvarligt handicap för trädgårdsnäringsen, något som också uppmärksammades av 1951 års trädgårdsutredning, som föreslog att det skulle uppdragas åt statistiska centralbyrån att insamla och bearbeta material till trädgårdsstatistik. Det har emellertid visat sig vara förenat med betydande svårigheter att praktiskt lösa den frågan på grund av näringens typiska småföretagarstruktur och frånvaron av marknadsdominerande försäljningsorganisationer samt oklarhet i fråga om gränsdragningen mellan jordbruks- och trädgårdsföretag. Det synes oss därför

angeläget att trädgårdsnäringsens statistikproblem blir föremål för utredning i hela dess vidd.

I propositionen redovisas också framställningar om förbättrad odlings- och teknisk rådgivning för den yrkesmässigt bedrivna trädgårdsodlingen, vilka inlämnats av de dominerande odlarorganisationerna inom trädgårdsnäringsen — SHTF och SYR. Ehuru syftet bakom dessa framställningar ligger helt i linje med tankegången bakom det i propositionen föreslagna stödprogrammet och trädgårdsutredningens betänkande bl. a. utmynnade i förslag i samma riktning, har något ställningstagande till dessa tankegångar om förbättrad teknisk rådgivning och dess möjligheter att öka betingelserna för ekonomisk produktion icke skett i propositionen. Granskar man de olika framställningarna i ärendet, trädgårdsutredningens förslag och yttranden över detsamma, finner man en viss tveksamhet, i vissa fall om behovet som sådant, men huvudsakligen beträffande den lämpligaste organisationen.

I synpunkterna ovan har i olika sammanhang snuddats vid trädgårdsutredningens betänkande och förslag som däri framställts. I propositionen framhålles helt allmänt, att departementschefen icke är beredd att nu framlägga förslag i ämnet. Det framgår också av vissa remissyttranden bakom förslaget om statligt stöd till rationaliseringsverksamheten inom trädgårdsnäringsen att nämnda utrednings material är föråldrat och näppeligen kan läggas till grund för mera genomgripande åtgärder på trädgårdsodlingens område. Starka skäl talar därför för att man i anslutning till en granskning av de inledningsvis påtalade bristerna i fråga om material för belysning av förhållanden inom näringen också tar upp de frågeställningar, som nämnda utredning hade att arbeta med. Ett ytterligare skäl för att på nytt lägga frågekomplexet i stöpsleven är också, att nämnda utrednings centrala del, frågan om införande av en produktavgift för åstadkommande av kapitalbildning inom näringen till rationalisering av avsättningsförhållandena, skjutits sönder vid remissbehandlingen och därför knappast utan ny utredning med större hänsynstagande till praktiskt framkomliga vägar kan läggas till grund för proposition i ämnet. En utredning, som spänner över alla här nämnda frågeområden, bör givetvis bedrivas i nära samarbete med de organisationer, vilkas medlemmar intimt beröres av de åtgärder, som kan komma i fråga.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 104 måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att de frågor rörande trädgårdsnäringsen, som enligt ovan berörts i propositionen och i trädgårdsutredningen, må bli föremål för ny översyn samt att förslag på grundval därav snarast möjligt må föreläggas riksdagen.

Stockholm den 22 mars 1955

Nils G. Hansson
i Skegrie

Thorvald Ekdahl

Stig F. Hansson
i Önnarp

J. Onsjö